

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення дисертації
Вячеслава Олександровича Соловйова на тему «Захисник як суб'єкт
доказування при обранні, зміні, скасуванні заходів забезпечення
кримінального провадження слідчим суддею», поданої за здобуття ступеня
доктора філософії з галузі знань 08 «Право»
за спеціальністю 081 «Право»**

Рецензенти, призначені Вченою радою Національного університету «Одеська юридична академія», а саме: доцент кафедри кримінального процесу, детективної та оперативно-розшукової діяльності НУ «ОЮА» доктор юридичних наук, доцент, Олександр Олександрович Торбас та доцент кафедри кримінального процесу, детективної та оперативно-розшукової діяльності НУ «ОЮА», кандидат юридичних наук, доцент Владлена Костянтинівна Волошина, розглянули дисертацію на наукові публікації, у яких висвітлено основні наукові результати дисертації Вячеслава Олександровича Соловйова, а також за результатами фахового семінару, проведеного **28 жовтня 2021 року**.

Обґрунтування вибору теми дослідження. З прийняттям у 2012 р. КПК України в кримінальному процесуальному законодавстві з'явилися нові інститути, метою яких є перетворення кримінального процесу України на змагальний. Одним із нововведень стало надання стороні захисту додаткових прав та гарантій, спрямованих на зміцнення її положення під час здійснення доказування на досудовому розслідуванні. Так, сторона захисту отримала право самостійно, безпосередньо збирати докази у досудовій стадії, а також право звертатися до слідчих суддів з метою одержання деяких доказів, необхідних для підготовки захисту. Незважаючи на закріплення відповідних прав, до сьогодні в КПК України відсутнє врегулювання процедур, спрямованих на їх належну реалізацію, що свідчить про розуміння законодавцем ролі сторони захисту в процесі доказування номінальною, а закріплених прав декларативними. Відповідні прогалини законодавства призвели до набуття особливої актуальності в науці кримінального процесу темою збирання доказів стороною захисту. Крім того, серед спеціальних завдань стратегічних документів держави з'явилося надання широкого кола процесуальних повноважень стороні захисту на досудовій стадії, забезпечуючи рівні процесуальні можливості, зокрема, щодо збору доказів (Указ Президента України від 20.05.2015 р. № 276/2015 «Про схвалення Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки»). Водночас усі наукові дослідження цього напрямку в основному зводяться до обговорення прогалин врегулювання процедури збирання доказів, необхідних захиснику для підготовки захисту від обвинувачення, який здійснюватиметься під час судового розгляду. Однак потреба у підготовці захисту на досудовому розслідуванні виникає не виключно у зв'язку із готуванням до судового провадження. Не менш важливою метою збирання доказів є підготовка захисту, пов'язаного із застосуванням слідчим суддею до підозрюваного ЗЗКП, а особливо запобіжних заходів. Строки підготовки такого захисту порівняно із підготовкою до судового розгляду суттєво відрізняються, однак процедура збирання доказів для обох випадків є

ідентичною та не відповідає вимогам принципу розумності строків, а так само порушує право підозрюваного мати час та можливості для підготовки свого захисту, гарантованого п. (3) б ст. 6 Конвенції. В цьому контексті особливої актуальності набуває дослідження процедури збирання доказів, необхідних для підготовки захисту, пов'язаного із обранням, зміною, скасуванням, а також продовженням строків ЗЗКП слідчим суддею, що зумовлює необхідність перегляду загальної концепції участі захисника в доказуванні на досудовій стадії в контексті диференціації відповідних процедур, а так само створення нової концепції доказування, що здійснюється захисником у зв'язку із застосуванням до підозрюваного ЗЗКП слідчим суддею, є складовою загальної і відповідатиме Конвенції та принципам справедливості, змагальності та розумності строків кримінального провадження. Крім того, особливо актуальним є дослідження можливості впровадження принципу змагальності не тільки в доказування, однак й в інші інститути кримінального процесу, в тому числі у процес ініціювання застосування ЗЗКП слідчим суддею.

Загальні питання доказування, що здійснюється стороною захисту під час досудового розслідування, розглядалися у працях таких українських вчених, як: Г.І. Алейникова, Н.М. Басай, А.М. Бірюкової, Т.В. Варфоломеевої, В.К. Волошиної, Є.І. Виборної, І.Ю. Гловацького, І.В. Гловюк, В.Г. Гончаренка, В.О. Гринюка, Ю.М. Грошевого, Я.П. Зейкана, Л.Б. Ісмаїлової, О.В. Капліної, С.О. Ковальчука, Т.В. Корчевої, О.Ю. Костюченко, Т.О. Кузубової, О.П. Кучинської, Л.М. Лобойка, В.Г. Лукашевича, Т.В. Лукашкіної, О.Ю. Ланя, П.А. Лупінської, О.А. Ляша, В.А. Люліч, А.І. Макаркина, О.В. Малахової, Є.Г. Мартинчика, В.Т. Маляренка, М.А. Маркуш, О.Р. Михайленка, М.М. Михеєнка, А.С. Нерсисяна, М.О. Ноздріної, В.Т. Нора, Н.М. Обрізан, М.А. Погорецького, М.М. Погорецького, В.О. Попелюшка, П.І. Репешка, О.В. Рибалки, Н.М. Сенченко, Д.Б. Сергєєвої, М.І. Сірого, Є.В. Смирнова, О.С. Старенького, С.М. Стахівського, М.М. Стоянова, О.Ю. Татарова, В.М. Тертишника, Г.К. Тетерятник, А.М. Титова, І.А. Тітка, В.М. Трофименка, В.В. Тютюнника, Л.Д. Удалової, Р.А. Чайки, А.П. Черненка, С.С. Чернявського, Н.П. Черняк, В.П. Шибіка, О.Г. Шило, В.І. Шишкіна, А.Г. Шияна, М.Є. Шумила, О.О. Юхна, О.Г. Яновської та ін. Доказування, що здійснюється під час вирішення слідчим суддею питань про ЗЗКП, досліджувалось у працях В.В. Вапнярчука, І.В. Гловюк, В.А. Завтура, Т.В. Лукашкіної, М.А. Макарова, А.І. Палюха, Х.Р. Слюсарчук, М.М. Стоянова, С.Л. Шаренко, О.Г. Шило, а в контексті діяльності сторони захисту лише фрагментарно в роботах В.О. Винокурова, І.В. Гловюк, О.В. Гунченка, В.А. Завтура, Д.В. Колодчина, Т.В. Лукашкіної, Є.В. Смирнова.

Водночас детальних комплексних досліджень доказування, що здійснюється захисником у зв'язку із підготовкою захисту, пов'язаного із застосуванням до підозрюваного ЗЗКП слідчим суддею, в тому числі в контексті перегляду загальної концепції участі захисника в доказуванні на досудовій стадії в частині диференціації та належного вдосконалення її процедур відповідно до мети збирання доказів, а так само в контексті розроблення та впровадження нової концепції доказування, що здійснюється захисником у зв'язку із застосуванням до підозрюваного ЗЗКП слідчим суддею, є складовою загальної і відповідатиме Конвенції та принципам справедливості, змагальності та

розумності строків кримінального провадження, до сьогодення, до сьогоднішнього дня в кримінально-процесуальній науці не здійснювалось, як і не приділялось належної уваги питанню впровадження принципу змагальності не тільки в доказування, однак й в інші інститути кримінального процесу, зокрема, шляхом надання захиснику більшого обсягу повноважень, пов'язаних із застосуванням слідчим суддею ЗЗКП. Викладене вище, а також безпосередня і особлива значимість наведеного для побудови змагального кримінального процесу України, належного і достатнього механізму реалізації права особи на захист обумовлює вибір даної теми дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження виконано в межах плану науково-дослідної роботи кафедри кримінального процесу Національного університету «Одеська юридична академія» «Динаміка кримінального процесуального законодавства України: досвід та перспективи» на 2016-2020 рр. як складової плану науково-дослідної роботи Національного університету «Одеська юридична академія» «Стратегія інтеграційного розвитку України: правовий та культурний вимір» на 2016-2020 рр. (ДРН 0116U0184).

Мета і завдання дослідження. Відповідно до встановленого об'єкта (правовідносини, що виникають у стадії досудового розслідування у зв'язку із участю захисника в доказуванні, пов'язаному із вирішенням слідчим суддею питань про ЗЗКП) і предмета дисертації (повноваження захисника як суб'єкта доказування, здійснюваного у зв'язку із вирішенням слідчим суддею питань про ЗЗКП, та пов'язані із ним процедури) її мета полягає у представленні загальної концепції участі захисника в доказуванні на досудовій стадії в частині диференціації та належного вдосконалення її процедур відповідно до мети збирання доказів, у розробленні та впровадженні нової концепції доказування, що здійснюється захисником у зв'язку із застосуванням до підозрюваного ЗЗКП слідчим суддею, є складовою загальної і відповідатиме Конвенції та принципам справедливості, змагальності та розумності строків кримінального провадження, у більш широкому впровадженні принципу змагальності в інститут ЗЗКП, а також у формулюванні пропозицій щодо удосконалення кримінального процесуального законодавства в цій сфері.

Для досягнення мети вирішувалися такі *завдання*: надати теоретико-методологічну характеристику доказуванню, що здійснюється захисником під час досудового розслідування, в рамках якої розглянути сучасні підходи до поняття кримінально-процесуального доказування, охарактеризувати доказування, здійснюване стороною захисту під час досудового розслідування, виокремити особливості доказування під час вирішення питань щодо ЗЗКП слідчим суддею; визначити шляхи збирання матеріалів (доказів) захисником, пов'язаного із обранням, зміною, скасуванням ЗЗКП до підозрюваного, серед яких виокремити самостійне збирання доказів та збирання доказів за допомогою слідчого судді; розглянути процес підготовки та участі захисника у розгляді слідчим суддею клопотань про обрання, зміну, скасування ЗЗКП, в межах якого проаналізувати порядок прийняття рішень про ЗЗКП слідчим суддею в умовах змагальності, виокремити та розкрити основні напрямки участі захисника в застосуванні ЗЗКП слідчим суддею: ініціювання розгляду питань про їх застосування та заперечення проти їх застосування за клопотанням сторони

обвинувачення; сформулювати науково обґрунтовані пропозиції щодо нормативного врегулювання запропонованих концепцій, вдосконалення кримінального процесуального законодавства України в частині належної регламентації пов'язаних із ними процедур.

Методи дослідження. Дисертаційне дослідження ґрунтується на застосуванні філософських, загальнонаукових та спеціальних методів наукового пізнання. Діалектичний метод застосований для визначення основних понять дослідження, таких як «доказування», «докази», «процесуальні рішення», «витребування та отримання доказів», для виведення механізму формування доказів сторони захисту на досудовому розслідуванні, для виділення нових способів збирання доказів захисником, для виокремлення особливостей доказування, здійснюваного під час вирішення слідчим суддею питань про ЗЗКП, для диференціації процедури збирання доказів захисником на загальну та спеціальну, для виділення основних напрямків участі захисника в застосуванні ЗЗКП слідчим суддею, для розроблення загальних правил вирішення питань про ЗЗКП слідчим суддею, для побудови концепцій участі захисника в доказуванні на досудовому розслідуванні та формулювання пропозицій щодо нормативного врегулювання пов'язаних із ними процедур тощо (підрозділи 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3). Метод історизму дозволив порівняти положення КПК України 1960 р. з КПК України 2012 р., а так само й відповідні положення різних редакцій КПК України та Інструкції (підрозділи 1.2, 1.3, 2.1, 2.2). За допомогою функціонального методу визначено ролі окремих суб'єктів в доказуванні, в тому числі здійснюваного під час вирішення слідчим суддею питань про ЗЗКП (підрозділи 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3). Метод системного аналізу використовувався під час надання характеристик інститутів ЗЗКП та депонування доказів, класифікацій «доказів» та «процесуальних рішень», розгляду самостійного збирання доказів захисником та збирання доказів за допомогою слідчого судді як окремих систем повноважень, процедур та правил, виокремлення повноважень захисника у доказуванні, що здійснюється при вирішенні слідчим суддею питань про ЗЗКП з-поміж загальної системи повноважень тощо (підрозділи 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3). Формально-юридичний метод використовувався під час дослідження відповідних положень кримінального процесуального законодавства України (підрозділи 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3). Порівняльно-правовий метод використовувався для порівняння норм кримінального процесуального законодавства України з відповідними нормами інших держав, а так само для порівняння подібних інститутів, що існують в окремих галузях права (підрозділи 2.2, 3.2, 3.3). Логіко-нормативний метод використано для формулювання пропозицій щодо удосконалення кримінального процесуального законодавства України (підрозділи 1.2, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3).

Теоретичну основу дисертаційного дослідження становлять наукові праці українських та зарубіжних вчених з кримінального процесуального права.

Нормативну основу дослідження складають Конституція України, акти кримінального процесуального законодавства України та Республіки Казахстан, практика ЄСПЛ. *Емпіричну базу* дисертаційного дослідження становлять узагальнення судової практики ВССУ, а також судові рішення, розміщені в Єдиному державному реєстрі судових рішень за 2013-2020 роки.

Наукова новизна отриманих результатів. Дисертація є першим в українській науці спеціальним комплексним дослідженням кримінального процесуального доказування, яке здійснюється захисником при обранні, зміні, скасуванні, продовженні слідчим суддею строків ЗЗКП на основі запропонованої справедливої, змагальної процедури, що відповідає праву підозрюваного мати час та можливості для підготовки свого захисту, передбаченого п. (3) б ст. 6 Конвенції, а також принципу розумності строків.

За результатами здійсненого дослідження отримані такі результати, що мають наукову новизну:

вперше: представлено загальну концепцію участі захисника в доказуванні на досудовій стадії, диференційовану та належно вдосконалену відповідно до мети збирання доказів; запропоновано авторську концепцію доказування, що здійснюється захисником у зв'язку із застосуванням до підозрюваного ЗЗКП слідчим суддею, є складовою загальної концепції і відповідає Конвенції та принципам справедливості, змагальності та розумності строків кримінального провадження; умовою формування доказів сторони захисту на досудовому розслідуванні визначено їх збирання з метою подання слідчому судді у зв'язку з вирішенням питань про ЗЗКП; охарактеризовано інститут ЗЗКП як такий, що спрямований на задоволення процесуальних потреб сторони захисту; на підставі здійснення групування повноважень захисника за функціонально-сутнісним критерієм виокремлено два шляхи збирання захисником доказів, пов'язаного із вирішенням слідчим суддею питань про ЗЗКП; запропоновано адаптовані до сторони захисту універсальні процедури збирання та отримання речей, документів, інформації; обґрунтовано існування нових альтернативних способів збирання доказів стороною захисту шляхом безпосереднього здобуття речей, документів, інформації, шляхом замовлення необхідних послуг, шляхом застосування технічних засобів фіксування процесуальних дій; розглянуто перспективу відібрання стороною захисту зразків для експертизи з речей, документів шляхом їх витребування та отримання, а біологічних зразків шляхом замовлення необхідних послуг; запропоновано надати стороні захисту право ініціювати прийняття слідчим, прокурором, дізнавачем, слідчим суддею процесуальних рішень; сформульовано пропозицію щодо покладення на слідчого, прокурора обов'язку з термінового надання захиснику доказів, які можуть вказувати на невинуватість особи у вчиненні кримінального правопорушення; доведено необхідність надання захиснику права ініціювати накладення слідчим суддею арешту на майно у вигляді речей, документів, зібраних ним під час досудового розслідування, на підставі чого запропоновано відповідні процедури; в якості окремої обставини, що підлягає встановленню слідчим суддею під час розгляду клопотання захисника про тимчасовий доступ до речей, документів, розглянуто «обґрунтованість ризиків знищення або пошкодження речей, документів під час проведення судової експертизи»; запропоновано врегулювання окремого порядку вирішення слідчим суддею питання про збереження зразка речового доказу захисту; доведено відсутність обов'язку захисника під час розгляду клопотань про ЗЗКП доводити обставини, що передбачені ч. 3 ст. 132 КПК України; перелік речей і документів, до яких заборонено доступ, запропоновано доповнити категорією «будь-яких матеріалів, що зібрані стороною захисту як докази у кримінальному провадженні» (з

урахуванням відповідних винятків); запропоновано універсальні загальні змагальні правила вирішення різних питань про ЗЗКП; виокремлено два основних напрямки участі захисника в застосуванні ЗЗКП слідчим суддею: ініціювання розгляду питань про їх застосування та заперечення проти їх застосування за клопотанням сторони обвинувачення, запропоновано їх загальні механізми; доведено необхідність надання захиснику додаткових прав з ініціювання застосування слідчим суддею приводу, грошового стягнення, скасування та зміни будь-яких ЗЗКП, застосованих до підозрюваного; виділено два аспекти права підозрюваного, передбаченого п. (3) б ст. 6 Конвенції: об'єктивний та суб'єктивний; обґрунтовано впровадження спеціальних скорочених строків процедур витребування, тимчасового доступу, проведення допиту та призначення експертиз слідчим суддею, проведення експертиз, в тому числі експрес-експертиз, ініційованих захисником та інших процедур, спрямованих на збирання захисником доказів з метою підготовки захисту у зв'язку із вирішенням слідчим суддею питань про ЗЗКП (в тому числі у зв'язку із підготовкою захисту проти обрання до підозрюваного запобіжного заходу), на підставі чого запропоновано диференціювання процедури збирання захисником доказів на загальну та спеціальну, головними відмінностями яких є підстави застосування, строки та наявність окремих елементів відповідних процесуальних дій; обґрунтовано необхідність встановлення обов'язку слідчого, прокурора не пізніше трьох годин з моменту повідомлення про підозру вручити захиснику письмове повідомлення про намір звернення з клопотанням про обрання запобіжного заходу, яке буде підтверджувати підставу для термінового збирання доказів та застосування спеціальної процедури; доведено особливу важливість та необхідність реалізації захисником під час підготовки захисту, пов'язаного із вирішенням питань про ЗЗКП щодо підозрюваного, запропонованого права на звернення до слідчого судді з клопотанням про доручення проведення процесуальних (слідчих (розшукових)) дій;

вдосконалено: поняття кримінального процесуального доказування, доказів, джерел доказів шляхом формулювання більш універсальних сучасних дефініцій, застосованих також до діяльності сторони захисту; класифікацію кримінально-процесуальних доказів і рішень шляхом їх поділу на остаточні, кінцеві, проміжні та локальні; правове регулювання тимчасово вилученого майна в частині його розширення деякими випадками збирання доказів захисником; правове регулювання накладення арешту на майно у зв'язку із пропозицією надання захиснику права ініціювати його застосування; порядок самостійного залучення захисником експертів на підставі ст. 243 КПК України шляхом здійснення нормативного розмежування його форм; процедуру тимчасового доступу, що здійснюється захисником, в залежності від форми надання речей, документів, інформації; порядок надання дозволу та проведення за клопотанням захисника обшуку на підставі ст. 166 КПК України шляхом адаптування загальної процедури обшуку до випадків, передбачених ст. 166 КПК України; процедуру вирішення слідчим суддею питання про відібрання зразків для експертизи за клопотанням захисника в залежності від етапу призначення та проведення експертизи; порядок відібрання зразків з речей, документів, біологічних зразків для експертизи, проведення якої ініційоване захисником;

окремі положення принципу змагальності в контексті розширення повноважень слідчого судді з доказування;

дістали подальшого розвитку: впровадження гарантій процесуальної діяльності сторони захисту до моменту набуття нею процесуального статусу; питання зберігання захисником доказів у вигляді речей, документів; питання попередження експерта, залученого захисником, про кримінальну відповідальність за завідомо неправдивий висновок і відмову без поважних причин від виконання покладених на нього обов'язків; удосконалення процедури залучення слідчим суддею експерта для проведення експертизи, в тому числі судово-психіатричної, за клопотанням захисника; питання впровадження в кримінальний процес інституту депонування доказів, в тому числі в частині удосконалення процедур вирішення клопотання захисника про допит та його проведення слідчим суддею; правила вирішення питань про ЗЗКП в частині впровадження елементів змагальності, додаткових процесуальних гарантій діяльності сторони захисту з доказування під час підготовки та участі у розгляді відповідних клопотань, надання захиснику права подавати письмові заперечення проти обрання, зміни, продовження строків ЗЗКП щодо підозрюваного та регламентації порядку такого подання, наділення слідчого судді правом за клопотанням учасників розгляду або за власною ініціативою збирати докази, необхідні для прийняття законного, обґрунтованого процесуального рішення, а також обов'язком за наявності відповідних підстав не допускати в якості доказів матеріали, які зібрані ним або подаються учасниками в обґрунтування власної позиції, що не матиме наслідком визнання таких матеріалів недопустимими доказами; питання збільшення граничного строку надання стороні захисту клопотання та матеріалів про застосування ЗЗКП; питання скорочення строку надання захиснику доступу до матеріалів досудового розслідування у зв'язку із підготовкою захисту проти обрання до підозрюваного запобіжного заходу.

Практичне значення одержаних результатів. Висновки і пропозиції, сформульовані у дисертації, можуть бути використані у:

науково-дослідній роботі – для подальшого дослідження проблем доказування, здійснюваного стороною захисту у зв'язку із вирішенням слідчим суддею питань про ЗЗКП;

правотворчій діяльності – для удосконалення нормативної регламентації доказування, здійснюваного стороною захисту у зв'язку із вирішенням слідчим суддею питань про ЗЗКП, та пов'язаних із ним процедур;

практичній діяльності – для формування послідовної практики застосування захисниками, слідчими, прокурорами, слідчими суддями процедур, пов'язаних із здійсненням доказування у зв'язку із вирішенням питань про ЗЗКП на досудовому розслідуванні;

навчальному процесі – при викладанні нормативних дисциплін, підготовці відповідних розділів підручників, навчальних посібників і методичних рекомендацій.

Апробація результатів дослідження. Дисертацію обговорено та схвалено на фаховому семінарі кафедри кримінального процесу, детективної та оперативно-розшукової діяльності Національного університету «Одеська юридична академія». Основні результати наукового дослідження оприлюднені на: Всеукраїнській науковій конференції молодих вчених, аспірантів та студентів

«VI Всеукраїнські наукові читання з кримінальної юстиції пам'яті професора В.П. Колмакова» (м. Одеса, 18 квітня 2015 р.); VII Міжнародній науково-практичній конференції «Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє» (м. Одеса, 10 листопада 2017 р.); VIII Міжнародній науково-практичній конференції «Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє» (м. Одеса, 17 листопада 2018 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Правове життя сучасної України» (м. Одеса, 17 травня 2019 р.); XII Міжнародній науково-практичній конференції «Правова наука і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції» (м. Суми, 24-25 травня 2019 р.); Всеукраїнській науково-практичній конференції «Весняні юридичні читання – 2019. Сучасні проблеми законодавства, практики його застосування та юридичної науки» (м. Вінниця, 12 квітня 2019 р.); Всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми діяльності органів досудового розслідування» (м. Дніпро, 07 червня 2019 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Правове життя сучасної України» (м. Одеса, 15 травня 2020 р.); III Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції «Актуальні проблеми формування громадянського суспільства та становлення правової держави» (м. Черкаси, 21 травня 2020 р.); III Міжнародній науково-практичній конференції «Реалізація прав людини у діяльності правоохоронних органів» (м. Кривий Ріг, 30 квітня 2020 р.).

Публікації. Основні положення дисертації відображені в 16 публікаціях, в тому числі 1 статті у колективній монографії, 3 статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях, перелік яких затверджено МОН України, 1 статті, опублікованій у періодичному науковому виданні держави, яка входить до Організації економічного співробітництва та розвитку та Європейського Союзу, 1 публікації, в якій додатково висвітлено результати дисертації, та 10 тезах доповідей на наукових і науково-практичних конференціях, семінарах.

Список публікацій здобувача за темою дисертації та відомості про апробацію матеріалів дисертації:

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Соловйов В. О. Проблемні питання визначення процесуального статусу тимчасово вилученого майна та його арешту за Кримінальним процесуальним кодексом України 2012 року. *Кримінальний процесуальний кодекс 2012 року: ідеологія та практика правозастосування* : колективна монографія. Одеса, 2018. С. 631-655.

2. Соловйов В. О. Особливості участі захисника в доказуванні під час вирішення питання про заходи забезпечення кримінального провадження слідчим суддею. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2019. №18. С. 172-178.

3. Соловйов В. О. Групи процесуальних відносин, які виникають під час збирання захисником матеріалів на стадії досудового розслідування. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2019. Т.3. С. 109-112.

4. Соловйов В. О. Деякі проблеми правореалізації під час збирання захисником матеріалів на підставі ухвали слідчого судді. *Правові горизонти*. 2019. №15 (28). С. 96-100.

5. Соловійов В. О. Відібрання зразків для експертиз, що проводяться за ініціативою сторони захисту. *EUROPEAN POLITICAL AND LAW DISCOURSE*. 2021. Vol. 8. Issue 1. С. 220-225.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Соловійов В. О. Форми участі захисника в доказуванні на досудовому розслідуванні. *VI Всеукраїнські наукові читання з кримінальної юстиції пам'яті професора В.П. Колмакова*: матер. Всеукр. наук. конф. молодих вчених, аспірт. та студ. (м. Одеса, 18 квіт. 2015 р.). Одеса: Фенікс, 2015. С. 510-513.

7. Соловійов В. О. Участь захисника в доказуванні у другому значенні на стадії досудового розслідування. *Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє*: мат. VII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 10 лист. 2017 р.). Одеса: Видавничий дім "Гельветика", 2017. С. 438-440.

8. Соловійов В. О. Перехід до електронної форми кримінального провадження: переваги для захисника. *Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє*: мат. VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 лист. 2018 р.). Одеса: Вид. дім "Гельветика", 2018. С. 671-674.

9. Соловійов В. О. Право підозрюваного мати час і можливості, необхідні для підготовки свого захисту, пов'язаного з обранням запобіжного заходу. *Правове життя сучасної України*: матер. Міжнар.наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 трав. 2019 р.). Т. 2. Одеса : Вид. дім «Гельветика», 2019. С. 385-389.

10. Соловійов В. О. Закриття кримінального провадження за клопотанням учасників кримінального провадження: деякі проблеми. *Правова наука і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції*: матер. XII Міжнар.наук.-практ.конф. (м. Суми, 24-25 трав. 2019 р.). Суми, 2019. С. 146-148.

11. Соловійов В. О. Допустимість доказів, отриманих захисником в ході проведення обшуку згідно статті 166 КПК України. *Весняні юридичні читання 2019. Сучасні проблеми законодавства, практики його застосування та юридичної науки*: матер. Всеукр.наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 12 квіт. 2019 р.). Вінниця, 2019. С. 209-211.

12. Соловійов В. О. Загальна та спеціальна процедури збирання матеріалів стороною захисту на стадії досудового розслідування. *Актуальні проблеми діяльності органів досудового розслідування*: матер. Всеукр.наук.- практ. конф. (м. Дніпро, 07 черв. 2019 р.). Дніпро, 2019. С. 179-183.

13. Соловійов В. О. Забезпечення збереження речей, документів як доказів, зібраних стороною захисту. *Правове життя сучасної України*: мат. Міжн. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 15 трав. 2020 р.). Одеса: Вид. дім «Гельветика», 2020. Т. 3. С. 299-302.

14. Соловійов В. О. Деякі способи збирання стороною захисту доказів на досудовому розслідуванні. *Актуальні проблеми формування громадянського суспільства та становлення правової держави*: зб. мат. III-ї Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Черкаси, 21 трав. 2020 р.). Черкаси, 2020. С. 170-179.

15. Соловійов В. О. Деякі проблемні питання порядку самостійного залучення експертів стороною захисту. *Реалізація прав людини у діяльності правоохоронних органів*: мат. III Міжн. наук.-практ. конф. (м. Кривий Ріг, 30 квіт. 2020 р.). Кривий Ріг, 2020. С. 163-166.

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації:

16. Соловйов В. О. Ініціювання стороною захисту застосування заходів забезпечення кримінального провадження. *Бюлетень Асоціації адвокатів України*. 2020. № 2 (45). С.18-19.

Характеристика особистості здобувача. В.О. Соловйов має вищу юридичну освіту. У 2017 році закінчив Національний університет «Одеська юридична академія», отримав диплом магістра за спеціальністю «Правознавство» з відзнакою. У 2017 році вступив до аспірантури Національного університету «Одеська юридична академія», в 2021 році закінчив навчання в аспірантурі Національного університету «Одеська юридична академія». З 2016 до 2021 року працював на посадах державної служби: головним спеціалістом Управління державної реєстрації Головного територіального управління юстиції в Одеській області, слідчим Головного управління Національної поліції в Одеській області, державним експертом Міністерства юстиції України. Наразі працює головним фахівцем Управління з правових питань та регуляторної політики державної установи «Офіс із залучення та підтримки інвестицій». З років навчання в Національному університеті «Одеська юридична академія» активно займається науковою роботою. Володіє українською, російською, англійською мовами. Має 16 публікацій з проблематики дисертації.

Особистий внесок дисертанта. Дисертаційна робота є власним авторським дослідженням, у якому наукові положення, висновки та пропозиції обґрунтовано самостійно в результаті опрацювання значної кількості джерел монографічного, нормативно-правового, правозастосовного характеру, в тому числі судової практики та зарубіжного досвіду.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана сучасною науковою мовою, стиль викладання відповідає прийнятному у науковій літературі й забезпечує легкість та доступність сприйняття наукових положень, висновків і рекомендацій дисертаційного дослідження.

Відповідність дисертації вимогам Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. № 167.

Дисертація відповідає вимогам п. п. 9-12 Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. № 167 (зі змінами від 09.06.2021 р. № 608).

Загальний висновок. Враховуючи викладене, вважаємо, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація **Соловйова Вячеслава Олександровича на тему «Захисник як суб'єкт доказування при обранні, зміні, скасуванні заходів забезпечення кримінального провадження слідчим суддею»** відповідає спеціальності 081 «Право», вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 (зі змінами від 03.04.2019 р. № 283), Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 (зі змінами від 31.05.2019 р. № 759) та п. п. 9-12 Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії,

затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. № 167 (зі змінами від 09.06.2021 р. № 608), та рекомендується до захисту на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

У результаті відкритого голосування учасники засідання фахового семінару в кількості 12 осіб подали голоси «за». Ніхто із учасників фахового семінару не проголосував «проти» рекомендації дисертаційної роботи В.О. Соловійова до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації В.О. Соловійова на тему «Захисник як суб'єкт доказування при обранні, зміні, скасуванні заходів забезпечення кримінального провадження слідчим суддею».

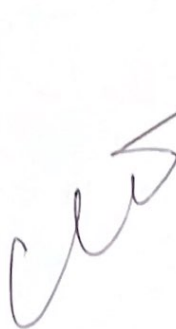
2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Вячеслава Олександровича Соловійова відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 (зі змінами від 03.04.2019 р. № 283), Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. № 167 (зі змінами від 09.06.2021 р. № 608).

3. Рекомендувати дисертацію Вячеслава Олександровича Соловійова на тему «Захисник як суб'єкт доказування при обранні, зміні, скасуванні заходів забезпечення кримінального провадження слідчим суддею» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081 «Право».

Результати голосування присутніх на засіданні докторів та кандидатів наук за профілем поданої на розгляд дисертації: за – 12; проти – немає; утримались – немає.

Рецензент –

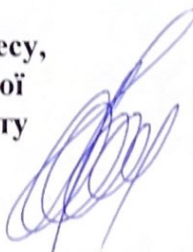
доктор юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального процесу,
детективної та оперативно-розшукової
діяльності Національного університету
«Одеська юридична академія»

Олександр ТОРБАС

Рецензент –

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального процесу,
детективної та оперативно-розшукової
діяльності Національного університету
«Одеська юридична академія»

Владлена ВОЛОШИНА